

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Doktorikontsert

„Neli vaadet kaksusele“

Peeter Margus ^{VIIUL}

Kaastegev Lukas Gedvilas ^{KLAVER}

Kavas

Cage, Ranjit, Saunders/Poppe, Tüür

3.05.2026 – 17.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kammersaal

John Cage (1912–1992)

„TWO⁶“ (1992)

Pranav Ranjit (2000)

„Gathering Dew“ (2023/2026)

Rebecca Saunders (1967) / **Enno Poppe** (1969)

„Taste“ (2022)

Erkki-Sven Tüür (1959)

„Conversio“ (1994)

Peeter Margus (viiul)

Lukas Gedvilas (klaver)

Peeter Marguse doktoritöö pealkiri on „Rahvamuusika tõlgendamine kunstmuusikas viuldaja vaatepunktist Eduard Tubina ja George Enescu teoste näitel“. Selles uuritakse, kuidas kujundada muusikaajalooliselt ja etnomusikoloogiliselt informeeritud esitusstrateegiaid klassikalisse muusikasse komponeeritud folkloorse materjali esitamiseks. Doktoritöö loomingulise osa kontserdid on üles ehitatud selliselt, et nelja kontserdi läbivaks teljeks on mõni teos, kodumaine või rajatagune, milles klassikaline helilooja on kasutanud rahvamuusikat. Iga eraldiseisev kontsert vaatleb seda rahvamuusikaga põimitud teost erinevas kontekstis.

Kaksus tähistab kahele asjale või isikule osutavat grammatilist arvu. Nii nagu ainsus väljendab ühte ning mitmus paljusid, kuulub kaksus kahele. Kaksuses kohtuvad kaks olemit, kaks osapoolt, kes avaldavad teineteisele mõju, andes osa endast ning saades midagi vastu. Erinevad kaksused võimaldavad piiramatuid suhestumise ja suhtluse mooduseid, mis vormuvad sõltuvalt poolte võetud rollidest. Olles üheks osaks kaksusest võime kehastada sõpra või võõrast, armastajat või vihkajat, üks- või erimeelset. Nõndapalju kui esineb kokkupuutepunkte teistega, leiame endid kaksustest.

Täna kontserdil on kavas neli teost, mis vaatlevad kaksuse erinevaid avaldumisvorme.

John Cage'i „**TWO**“ on osa helilooja nn numbrilugude kogumist. TWO tähistab teose mängijate arvu ning järjekorranumbrit kahe esitajaga lugude seerias. Teoses puudub helilooja poolt kindlaksmääratud muusikaliste sündmuste jada, küll on ettemääratud täpselt 20-minutilise aja kasutamine. Cage annab mõlemale esitajale erineva järgnevuse umbmääraseid ajavahemikke, mille täitmise üle otsustavad mängijad ise. Ajavahemike sisustamiseks on esitajatel kolm võimalust: 1) vaikida, 2) valida etteantud helireast või helide kogumikust helid ning neid võimalikult vaikselt, kuuldavuse piiril esitada, 3) viuldajal teha valik etteantud

mikrotonaalsetest heliridadest ning pianistil valida Cage'i variatsioonidest Erik Satie klaveripalale „Vexations.“ „TWO⁶“ liigub kaksuse ja üksinduse piirialal. Keerukad mängureeglid loovad pinna suhtele, milles kaks võõrast tegutsevad samas füüsilises ruumis, kuid nendevahelised kokkupuuted on juhuslikud ning tähendusetud. Nagu paralleelselt mängivad väikelapsed või reisijad ühistranspordis, jäävad osapooled teineteisele anonüümseks, mõjutamata üksteise mõtteid ja käitumist. Indiviidid eksisteerivad eraldiseisvates reaalsustes, mille perifeeriaid nad puudutavad üksnes välistest teguritest tingituna.

Pranav Ranjiti „**Gathering Dew**“ („Kaste tekkimine“) on alguses versioonis kirjutatud viulile ja sümfooniaorkestrile ning esmaettekantud Peeter Marguse ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkestri poolt Toomas Vavilovi juhatusel. Täna kõlab esmakordselt helilooja seade viulile ja klaverile. Pealkiri avaldub teose alguses ja lõpus üksikuid kastetilku meenutavates flažolettides viulipartiis. Helilooja on inspiratsiooni ammutanud Leedu rahvaviisidest „Už ežero ugnys dega“ („Järve taga põlevad lõkkes“) ja „Laidos saulalė“ („Päike loojus“), millest esimene jutustab orvuks jäänud tüdrukust ning teine viljakoristajaga rääkivast päikesest. „Gathering Dew“ annab lootust, et ka kõige tumedamal tunnil kui kõik näib kaotatuna ning järgi pole jäänud midagi peale kurbuse ja üksinduse, saab trööstiks pöörduda looduse poole. Ranjiti teoses näidatakse inimese ja looduse koosluses viimast suure lohutajana, kes on alati nõus vigastatud inimhinge vastu võtma ning talle tuge ja seljatagust pakkuma.

Rebecca Saundersi ja Enno Poppe „**Taste**“ (ingl Maitse, sks Klahv) eksperimenteerib kaksusega läbi oma vormi. Tegemist on kahe helilooja koos loodud teosega, mille aluseks on Saundersi „Shadow“ („Vari“) sooloklaverile ning Poppe „Schmalz“ („Rasv“) sooloviulile. Saunders kirjutas klaveripartii Poppe teosele, Poppe viulipartii Saundersi teosele ning saadud helitööd liideti üheosaliseks topeltduoks viulile ja klaverile.

„Taste“ otsib koos eksisteerimise viisi, milles heidame ümbritsevale pilgu läbi teise silmade. Kollegiaalne kaksus leiab ülimalt oskuses teha kaasteelise mõtte endale igiomaks seda muutmata, kuid lisades omapoolset konsensuslikku panust. Retsiprookne suhe, millest mõlemad pooled võivad nii andes kui võttes on etalon võrrandile mille tulemus saab suurem liidetavate summast.

„**Conversio**“ (ümberpöörd) algab viiuli rahuliku liikumisega, millele klaver harvade remarkidega sekundeerib. Muusika tasane summin tiheneb ja pingestub küllastumiseni ning leiab ainsa püsijäämise võimaluse teisenemises millekski muuks. Lõpp, nagu alguski, leiab end vaikuses, ent alles jääv tühjus sisaldab uut, kogenumat äratundmist. Sarnases võitluses edasi kestmise eest karastub ka tõeline sõprus. Osapooled arenevad ajas ning võivad leida end kohast, kust samal viisil koos jätkamine pole enam võimalik. Selle asemel, et ühte jalga astumisele joon alla tõmmata, taaskorrastatakse samm ning minnakse koos edasi oskusega teineteist paremini mõista.

Kavalehe koostanud Peeter Margus

OOTAME KUULAMA

P 3.05 kell 17.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Doktorikontsert

Andres Alexander Metspalu (tšello)

Kavas J. S. Bach, Britten, Kõrvits

T 5.05 kell 11.00 / EMTA suur saal / tasuta

EMTA IX Lied-duo konkurss

IX Vokaalkammermuusika konkurss EMTA üliõpilastele

koosseisus hääl ja klaver

K 6.05 kell 19.00 / EMTA suur saal / pilet Piletikeskusest

Musica Aeterna

Mari Poll (viul), Mihkel Poll (klaver)

Kavas George Enescu, Leos Janáček, Ernest Chausson, Erich Korngold

P 10.05 kell 17.00 / EMTA suur saal / tasuta

Noorte heliloojate uudislooming

EMTA sümfooniaorkester

Dirigent Toomas Vavilov

Kavas EMTA heliloomingu üliõpilaste Marc Lujani, Yiu Chung Shami,

Astra Irene Susi, Alireza Farajianhamedani, Viktoria Grahvi ja

Andreas Kalveti uudislooming

E 18.05 kell 19.00 / EMTA suur saal / tasuta

Doktorikontsert „Ta voix”

Marie Elizabeth Seager (vokaal) ja Toms Ostrovskis (klaver)

Kavas Debussy, Messiaen, Hough

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.
Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

